

עבודת השם

פולת "בראית"

אע"פ כן אין בזה למנע צל כל שהוא ולכן נגרם שהיא חשוכה בלילה, שאם לא כן היתה הארץ צריכה להיות מוארת כמו ביום בגלל אור השמש. ודעו כי מלבד המעלות של השמש והירח שמאירות, הן מביאות עוד טובות. שכן השמש מצמיחה כל דבר בארץ ונותנת כוח לכל הדברים הבאים, והירח בלילה גורם גאות למעינות ולנהרות, ונותנת כוח לכל הדברים הקרים והרעננים.

"וידא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב" (בראשית א-לא)
פעם יצא רבי עקיבא לדרך ולקח עמו שלושה דברים: חמור, תרנגול ונר. את החמור לקח עמו כדי שיוכל לרכב עליו, את התרנגול לקח, כדי שיקצו משנתו בחצות הלילה, ואת הנר לקח להאיר וללמד לאורו. הגיע רבי עקיבא לעיר אחת וחפש מקום ללון, אך שום איש לא נאות להכניסו לביתו. בלב מלא בשחון ואמונה באלהי עולם, אמר רבי עקיבא: "כל מה שעושה ה' – לטובה הוא עושה!" כאשר ירד הליל פנה אפוא רבי עקיבא אל שדה סמוך שם לו בודד לנפשו. לפתע נשבה רוח חזקה וכבתה את הנר. תוך כדי כך הגיע חתול וטרף את התרנגול. לא עבר זמן רב והנה זנק מן היער אריה וטרף את החמור. ועתה לא נותר לו דבר: לא חמור, לא תרנגול, אף לא נר. למרות זאת אמר רבי עקיבא: "כל מה שעושה ה' – לטובה הוא עושה!". בבקר נודע כי באישון ליל התנפלו אויבים על העיר, ואת כל התושבים לקחו בשבי. אמר רבי עקיבא: הוא אשר דברתי כל מה שעושה ה' – לטובה הוא עושה! אלמלא טרף האריה את החמור – היה החמור נער, ואלו לא טרף החתול את התרנגול – היה התרנגול קורא, ואלו לא כבתה הרוח את הנר – הוא היה מאיר ואז היו חילי האויב מרגישים בנכחותי ולוקחים אותי בשבי". (על פי מסכת ברכות, ס' ע"ב) "משפטי ה' צדקו יחידיו" בית דין של מעלה ובית דין של מטה זהים ותואמים ואז המשפט, משפט צדק ועוד היה אפשר לבאר בס"ד "צדקו יחידיו", כפי שמספרים בשם הרב הצדיק החפץ חיים זיע"א ששאלו אותו פעם על מי שהיה צדיק ונפטר בקצור ימים, אמר להם אמשל לכם משל למה הדבר דומה, ליהודי כפרי שהיה גר בכפר, מקום שאין שם בית הכנסת ולא היה יודע מנהגי בית הכנסת, פעם בא לעיר ונכנס לבית הכנסת ביום שבת קדש, ראה את הנבאי מצד ראשון מצד מזרח בית הכנסת, ושני מצד אחר, שלישי מצד אחר, אמר לו לנבאי למה לא תלך לפי הסדר שורה שורה, ראשון, אחריו סמוך לו, ואחריו סמוך לו, ולמה אתה קופץ ממקום למקום? ענה לו כנראה שאתה לא בא לבית הכנסת בכל שבת ולכן יש לך שאלות, אלו היית בא בכל שבת קדש לבית הכנסת לא היה לך שאלות, הראשון שהעלתי אותו מכאן זה כמה שבועות שלא עלה לספר תורה, שני הסמוך לו עלה לפני שבוע כי היה לו יאריצט והיה

"וידא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב" (בראשית א-לא)
ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים" (בראשית א-יד) והתולונה הלבנה לפני הקב"ה ואמרה אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. ואז כעס עליה הקב"ה והקטינה. והשמש נתגדלה יותר מכפי שהיתה קדם לכן, מפני שלא היה לה חלק במחלקת זו. והלבנה נשארה בצד ולא שמשה כלל, עד שבא אדם הראשון והחזיר אותה בתפלתו ובכל חדש הולכת הלבנה ומצטמצמת עד שלא נשאר ממנה כלום, וכשמגיע המולד, הנו שהלבנה מתחילה להולד, אם אין עוברים שבע או שמונה שעות לפחות, אי אפשר לראותה כלל מרב קטנותה. ואין ללבנה אור משל עצמה. אלא היא גוף עב וחשוך, ומטעם זה אנו אומרים ביוצר של שבת, ראה והתקין צורת הלבנה. רצה לומר שהיא צורה בלי אור. וכשם שהברזל הנמצא בתוך שלהבת האש נצת ונראה כמו נחלת בווערת, כך הלבנה המקבלת אורה מן השמש. שכן השמש נמצאת בגלגל הרביעי והירח בגלגל הראשון, ומפני שהיא למטה מן השמש היא מקבלת ממנה אורה. ואע"פ שיש גלגלים אחרים החוצצים ביניהם, אבל מאחר שהם זכים ובהירים אינם מסתירים ביניהם. וכשהלבנה מתקרבת לשמש, וזהו יום אחד בסף החדש וביום הראשון של החדש הבא אחריו, נסתרת אור הלבנה בגלל אור השמש הנמצאת בדיוק למעלה הימנה. ומאחר שאנו נמצאים למטה, אין אנו יכולים לראותה. אבל כשהלבנה נמצאת רחוק מן השמש, בא האור מן הצד לחלק שאנו רואים, ולכן מוארת הארץ מאורה עד הטי' בחדש כי השמש נמצאת אז למטה מן הארץ והלבנה היא בשמים. אבל כשגם השמש מעל הארץ אי אפשר לראות את הלבנה מפני שהיא מחשיכה מול השמש. ואע"פ שהארץ חוצצת בין הלבנה והשמש, ובדין היה שלא נוכל לראותה גם בלילה, אבל דעו כי צל הארץ אינה מגיעה עד הלבנה ואינה יכולה להסתיר את אור השמש. שכן השמש היא גדולה בהרבה מן הארץ כפי שנבאר.

17:44

18:42

18:05

19:17

6:52

כניסת השבת

צאת השבת

שקיעה

ר. תם

הנץ

הפסרה: "כה אמר האל"

צריך להעלותו לכן עתה דלגתי עליו, השלישי ביצא בזה, ואילו זה כמה שבועות לא עלה לכן הזמנתי אותו השבת. ואילו אתה שבאת רק השבת אתה רואה אי סדר במעשי.

הנמשל אנחנו באים בדור אחד ורואים שזה נפטר בשיבה טובה וזה בקצור שנים, וחושבים שיש אי סדר חי' ואילו היינו באים בכמה דורות היינו יודעים את הטעם, זה שמת בקצור שנים כבר היה בגלגול הקודם חי וחי חמשים שנה, היה חסר לו עשרים שנה להשלים תקונו, ולכן בא עתה לתקנו, תקן והלך, מה יעשה עוד... "ואומרים דברי פי חכם חן" ושי'. ועל פי זה נראה לי במ"ד לבאר את הכתוב "משפטי ה' אמת צדקו יחידיו" בצדקו הדורות אם נראה משפט קשה בדור אחד לא נתלונן, שאם נצרך את זה לדורות שעברו נמצאים "משפטי ה' אמת צדקו יחידיו". (קול יהודה)

בטרם מלך דוד על ישראל, ישן יום אחד בגנו וראו עיניו צרעה האוכלת עכביש. "רבונו של עולם", פנה אל הקב"ה בתמיהה, "מה הנאה בברית הללו שבראת בעולמך? הן הצרעה מפסדת דבש ואין בה כל הנאה, והעכביש, אמנם, אורג כל העת - אך אין מעשה טייתו יוצר לבושו!" השיבו

סיפור בהמשכים "הבלגה ושכרה" חלק א.

התפנסות ראשי קהלת הורודוק היתה סוערת. לא מכבר פרש השוחט המקומי מעבודתו, וראשי הקהלה נדרשו להחליט מי ימלא את מקומו. משרת השוחט נחשבה מכבדת ובעלת אחריות, וכל אחת ואחת מקבוצות התושבים בעיר הגישה מעמד מטעמה. בימים ההם החל להנהיג את חסידות קרלין רבי אהרן (השני). אלפי חסידים נהרו אליו מכל רחבי רוסיה. גם בקהלת הורודוק רבו הנמנים עם חסידיו, ובעוד הקהלה היה להם רב. כל החלטה גורלית בעיר הובאה לפני האדמו"ר, ועל-פי הוראתו פעלו ראשי הקהלה החסידים. המעמד המעדיף על רבים מאנשי הקהלה היה יחידיו בעל יראת-שמים פחותה, שרוח הקדמה נגעה בו. באותה אספה הביעו נציגי החסידים התנגדות נחרצת למינוי השוחט. ידם היתה על העליונה, ותומכיו של אותו שוחט אומנו מאד על ההחלטה. רבי אהרן נהג לבקר במסעותיו במושבות חסידיו. בדיוק לאחר אותה פרשה בא לבקר בעיר הורודוק. קבלת פנים מפארת נערכה לו, והשתתף בה קהל גדול ונכבד. בעצומו של המעמד התפרץ אחד מתומכיו השוחט שלא נבחר, והחל להטיח גזופים בחסידים וברבם. לאחר רגעי ההלם הראשונים התעשתו כמה צעירים, והתכוננו לתפס את האיש ולגרשו בחרפה מהאולם. אולם אז התרומם הצדיק מקרליו, נעץ מבט חודר באברכים האלה ורמז להם לשוב למקומם. חלפו עשרים שנה. פרשת השוחט נשכחה כליל, ובני העיר שבו לחיות בשלום ובשלחה. אלא שאז התרגשה עליהם צרה חדשה. הרקע לכך היה נסיון ההתקוממות של בני העם הפולני כנגד רוסיה. המורדים קבעו את המפקדה הראשית שלהם בעיר טורטוב, הסמוכה להורודוק. האזרחים הרוסים תושבי טורטוב ראו במורדים הפולנים אויב, ומסרו לשלטונות מידע על המפקדה המתתרתית שבערים. לא עברו ימים רבים וכוז צבא נשלח לעיר והקיף את מטה המתתרת הפולנית. המורדים נתפסו ומנהיגם השלף לכלא. עקשו בקשו הפולנים לנקם בתושבי טורטוב על הסגרת מפקדיהם. פונתם היתה לעלות על העיר בכוח גדול, אלא שגם השלטונות נערכו למתקפה: כוח צבא גדול בלם את המורדים, והם הפו קשות ונפוצו לכל עבר. מעתה סבלו תושבי טורטוב מהצקות חוזרות ונשנות של הפולנים המממרים. לעתים קרובות הצתו בתים בעיר, והתושבים לא הצליחו לתפס את המציתים. ההצתות כלו חלקים גדולים מהעיר, והיא התרוקנה ממרבית יושביה. אחד הבנים שנותרו שלמים היה בית-הכנסת הגדול שבטורטוב. היהודים שנותרו בעיר עברו להתגורר בקרבתו. ערב אחד נראו גצי אש מחלונות בית-הכנסת. היהודים הבינו כי זה נסיון הצתה וחשו לעבר בית-הכנסת. באותו רגע יצאו שני פולנים, אב ובנו, ממקום מסתור והחלו להמלט... ההמשך בעלון הבא!

הקב"ה: "דוד, לזעג אתה לברית אלו - אך בוא תבוא השנה שתצטרף להני" ואמנם - כך היה. כשנחבא דוד במערה מפני שאול מלך ישראל, שלח הקב"ה עכביש שיארג חוטיז על פי המערה ויסגרה. והנה, קרב שאול אל פתח המערה - בחפשו אחר דוד - וכשראו עיניו את קורי העכביש המכסים את הפתח, אמר: "בודאי לא נכנס לכאן איש. אלו היה נכנס, היה קורי העכביש נקרעים" ומיד פנה והלך משם. מבלי שמצא את דוד המסתתר. ובפעם אחרת, כשראה דוד את שאול שוכב וישן בתוך מעגל אנשיו, היה אבגר בן גר - שר צבאו - ישן בפתח האהל, ראשו בצדו האחד של הפתח ורגליו בצד שנגדו, והיו רגליו זקופות. נכנס אפוא דוד בין רגליו, נטל את צפחת המים ובקש לצאת. אך בדיוק בזה הרגע פשט אבגר את רגליו וכסה את גופו של דוד, עד כי היו שתי הרגלים עליו כשני עמודים גדולים. בקש דוד רחמים מלפני הקב"ה: "אלי, אלי, למה עזבתני" מיד עשה הקב"ה נס: שלח צרעה וזו עקצה את רגלי אבגר. מעצמת העקיצה מהר אבגר לזקוף את רגליו, ודוד הצליח לצאת... באותו שעה שבח דוד את ה', וכך אמר: "רבונו של עולם! מי יעשה כמעשיך וכגבורותיך, שכל מעשיך נאים" (ע"ל פי אוצר המדרשים לטעם מעשיהם של צדיקים)

פינת ההלכות "דיני ברכת הלבנה" (סימן תכו)

- ג. ראוי להחמיר שלא לברך ברכת הלבנה כשרואה אותה דרך ראי, עד שיראה גוף הלבנה ממש. [שו"ת יחיה דעת חלק ב סימן כה. וחי' עמ' קג].
- ד. אין צריך להוציא את המשקפים בעת שמברך על הלבנה. וכן המברך ברכה זו ביחידות, וכגון מי שהוא חולה קצת ומצטער מהרוח, וכדומה, יכול לברכה כשרואה את הלבנה דרך חלון וכוכית. ובלבד שיראנה מאירה ובהירה. [יחיה דעת הנ"ל].
- ה. כשיש ענן דק על הלבנה, אף שהלבנה נראית דרך הענן, מנהיגו להמתין עד שהענן ילך, אלא אם כן יש חשש שיפסיד את הברכה לאותו חדש. והאשכנזים נוהגים לברך. אך בענן עב כללי עלמא אין מברכים. [ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד שכ. ושו"ת יביע אבר חלק ה' סי' כד אות ביז].
- ו. לכתחלה אין לברך ברכת הלבנה באפן שיודע בברור שתוף כדי הברכה הלבנה תתכסה בעננים. ולכן צריך להתחיל לברך כשמשער שהלבנה לא תתכסה בעננים באמצע הברכה, ודספק ברכות להקל. [ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד שכא].
- ז. מי שעמד במקום שהיה רואה משם את הלבנה בעת תחלת הברכה, ותוף כדי הברכה נדחק לצד באפן שאינו ראו לראות משם את הלבנה, אף על פי כן רשאי להמשיך ולברך. [שם עמ' שכב].

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאונו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת.צ.ב.ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתר "לדעת" ו"דרשו" ועוד..